

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 31

van **KATRIEN SCHRYVERS**

datum: 9 oktober 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Commissie Erkenning en Bemiddeling voor misbruik en geweld uit het verleden - Stand van zaken

Sinds 2022 is de Commissie Erkenning en Bemiddeling voor misbruik en geweld uit het verleden ingebed in het nieuwe Agentschap Justitie en Handhaving. In het najaar van 2022 werd de campagne 'Ooit gebeurd, nooit gehoord?' gelanceerd om de bekendheid van de commissie te vergroten. In de daaropvolgende maand werd een enorme toevloed aan meldingen geregistreerd. In antwoord op parlementaire vragen van mij maakte de minister melding van meer dan 450, al wordt het exacte aantal meldingen niet bijgehouden. In antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 843 van 12 juni 2023 stelde de minister te bekijken om een nieuw dossiersysteem te ontwikkelen zodat alles makkelijk geregistreerd kan worden. Er zou ook werk worden gemaakt van een retroactieve analyse van alle dossiers die tot nu toe behandeld zijn geweest.

Door de toevloed aan meldingen werd de campagne vervroegd stopgezet. Nadien liep het aantal meldingen terug tot zo'n 20 per maand, aldus de minister. In 2022 leidden die vele honderden meldingen tot 69 aangemelde dossiers.

In navolging van de toevloed aan meldingen werd ingezet op extra capaciteit van de commissie. Van de elf vrijwillige commissieleden die voor de zomer actief waren, hadden er drie aangegeven geen nieuwe dossiers meer op te starten. Twee halftijds betaalde werknemers van het Agentschap Justitie en Handhaving ondersteunen de commissie.

In antwoord op mijn recente schriftelijke vraag stelde de minister dat er ook gesprekken liepen met zeven kandidaat-commissieleden om als vrijwilligers de commissie te versterken. De minister stelde echter ook dat zij vindt dat er nood is aan professionalisering van de werking. Zo werd een expert geweld en misbruik aangeworven, alsook een coördinator en een dossierbehandelaar. Die drie mensen zouden in het najaar van start gaan.

1. Hoeveel bijkomende vrijwillige commissieleden werden intussen al aangesteld? Hoeveel gesprekken zijn nog lopende? Hoeveel vrijwillige commissieleden zijn er momenteel actief? Hoeveel vrijwillige commissieleden zijn er volgens de minister nodig om een vlotte afhandeling van de aangemelde dossiers te garanderen?
2. Achten de minister het nodig om in de nabije toekomst nog verder in te zetten op de door haar genoemde professionalisering van de commissie? Hoe en op welke termijn zal zij dat bewerkstelligen? Hoe zal, ook bij het bijkomend aanstellen van werknemers binnen het Agentschap Justitie en Handhaving ter ondersteuning van de commissie, de onafhankelijke werking ervan gewaarborgd blijven?

3. Welke stappen werden al ondernomen om te komen tot een registratiesysteem van het aantal meldingen bij de commissie? Hoeveel dossiers werden in 2023 tot eind augustus al aangemeld? Hoeveel dossiers zijn werkelijk in behandeling?
4. Kan de minister meer toelichting geven bij de analyse die zou gebeuren van de dossiers die al behandeld zijn geweest? Welke zaken zullen precies het voorwerp uitmaken van die analyse en tegen wanneer zou die afgerond moeten zijn?

ANTWOORD

op vraag nr. 31 van 9 oktober 2023

van **KATRIEN SCHRYVERS**

Het jaarverslag van de Erkennings- en Bemiddelingscommissie historisch misbruik vermeldt voor 2023 tot maart 2023 12 ontvankelijke dossiers. Bij onontvankelijkheid worden ze door de coördinator warm doorverwezen. Daar zijn werkafspraken voor met de CAW's en 1712. Voor de ontvankelijke dossiers wordt met de slachtoffers gekeken of het dringend is, of dat ze zelf aangeven dat het opstarten van het dossier nog even kan wachten. Er werden 2 dossiers opgestart.

Het inplannen van een gesprek waarbij 2 commissieleden samen aanwezig kunnen zijn, ook rekening houdend met de agenda van het slachtoffer, blijft wel niet evident. De huidige werkingsprincipes maken een vlotte werking van de commissie dus moeilijk haalbaar.

Momenteel (oktober 2023) telt de Erkennings- en Bemiddelingscommissie historisch misbruik 17 leden, waarvan 2 ontslagnemend. Naast de 6 nieuwe leden die eind vorig jaar werden aangeworven, werden er sinds deze zomer nog 3 nieuwe commissieleden benoemd en zijn er nog 2 benoemingsdossiers lopend. Op mijn vraag blijft de commissie continu zoeken naar bijkomende commissieleden. Zo kreeg de coördinator vorige maand nog 8 kandidaturen binnen die ze aan de ondervoorzitters bezorgde om een gesprek in te plannen. Het aantal benodigde commissieleden hangt af van veel variabelen waardoor er geen vast aantal op te plakken valt. Het gaat bijvoorbeeld over de tijd die huidige en nieuwe commissieleden kunnen spenderen aan gesprekken, het aantal nieuwe aanmeldingen, de aard van de vragen van het slachtoffer, de intensiteit van het gevraagde traject, het tempo van het slachtoffer, de verdere professionalisering van de werking...

Als we de huidige situatie kritisch evalueren en hierbij de noden van slachtoffers blijvend vooropstellen, kunnen we niet anders dan concluderen dat een verdere inzet op de operationalisering en professionalisering van de commissie hoe dan ook noodzakelijk is. De huidige werking van de commissie – die grotendeels gestoeld is op burgerexpertise en maatschappelijk engagement – brengt een grote kracht met zich mee. Dat willen we ook in de toekomst veiligstellen. Toch is het in de huidige situatie niet langer houdbaar om het aanbod dat de commissie voorziet voor slachtoffers van historisch misbruik enkel op vrijwillig engagement te baseren. Zeker als we voldoende slachtoffers willen bereiken.

Wat het registratiesysteem betreft, hebben we de afgelopen maanden een tijdelijk registratiesysteem opgezet waarin data worden bijgehouden van zowel onontvankelijke als ontvankelijke aanmeldingen. Op die manier gaan er geen data verloren. Intussen maken we werk van de ontwikkeling van een duurzaam registratie- en dossierbeheersysteem. We baseren ons hiervoor op de ervaringen met het tijdelijk systeem, het nieuwe dossiersysteem van de Veilige Huizen en het systeem van het meldpunt. We hebben een eerste analyse gevraagd aan de commissieleden zelf, gezien het cruciaal is om hun noden en behoeften in het dossierbeheersysteem en registratiesysteem op te nemen. Van zodra we die mogen ontvangen, kan een business case opgesteld worden om dan over te gaan tot de ontwikkeling ervan.

Gezien enkel de dossiers vanaf januari 2023 zijn opgenomen in dit nieuwe tijdelijke systeem wil ik inderdaad, in samenspraak met de commissie, een analyse doen van de dossiers uit het verleden om ook daar data te kunnen uithalen. Ik ben daarvoor natuurlijk wel afhankelijk van de informatie die de commissieleden over hun dossiers hebben

bewaard en hun goedkeuring om met de gegevens aan de slag te gaan. Bij de analyse zou gekeken worden naar dezelfde elementen die nu in het tijdelijk dossiersysteem worden geregistreerd zoals wijze van aanmelding, geslacht en leeftijd van de aanmelder en vermeende pleger zowel op moment van de feiten als op het moment van aanmelding, het soort geweld, de sector waar het geweld plaatsvond, het aantal gesprekken die hebben plaatsgevonden i.h.k.v. erkenning en/of bemiddeling, enz. De anonimiteit van aanmelders, slachtoffers en vermeende plegers worden daarbij te allen tijden gerespecteerd.